

Sprawa C-775/19

Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zgodnie z art. 98 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości

Data wpływu:

22. października 2019

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Finanzgericht Baden-Württemberg (Niemcy)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

22 lipca 2019 r.

Strona skarżąca:

5th AVENUE Products Trading GmbH

Strona pozwana:

Hauptzollamt Singen

Okoliczności sprawy przed sądem krajowym

Należności celne przywozowe i wartość celna

Przedmiot i podstawa prawna odesłania prejudycjalnego

Wykładnia prawa Unii, art. 267 TFUE

Pytania prejudycjalne

1. Czy płatności, które nabywca towaru uiszcza dodatkowo do ceny sprzedaży w zależności do wielkości jego przychodów przez okres czterech lat, raz w roku, z tego tytułu że ma prawo do sprzedaży towaru

- na określonym obszarze,
- po raz pierwszy w ogóle,

- na zasadzie wyłączności oraz
- w sposób stały

stanowią opłaty licencyjne w rozumieniu art. 32 ust.1 lit. c) rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny (KC), które dodaje się do ceny faktycznie zapłaconej lub należnej za przywożone towary zgodnie z art. 32 ust. 5 lit. b) KC w związku z art. 157 ust. 2 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania kodeksu celnego (rozporządzenia wykonawczego do KC)?

2. Czy takie wynagrodzenia dodaje się w danym wypadku jedynie proporcjonalnie do ceny zapłaconej lub należnej za przywożone towary, a jeśli tak, to na podstawie jakiego kryterium?

Przywołane przepisy prawa i orzecznictwo Unii

Rozporządzenie Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiające Wspólnotowy kodeks celny (Dz.U. L 302 z 19.10.1992, s. 1), (zwane dalej „KC”), art. 32 ust. 1 lit. c), ust. 2 i ust. 5 lit. b)

Rozporządzenie Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiające przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny (Dz.U. L 253 z 11.10.1993, str. 1), (zwane dalej „rozporządzeniem wykonawczym do KC”), w szczególności art. 157 ust. 1 i 2, art. 158, art. 160 i art. 161

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/2447 z dnia 24 listopada 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania niektórych przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 ustanawiającego unijny kodeks celny (Dz.U. L 343, s. 558), (zwanej dalej „rozporządzeniem wykonawczym 2015/2447), art. 136 ust. 1 zdanie pierwsze i ust. 4 lit. a)

Porozumienie w sprawie stosowania art. VII Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu z 1994 r. (kodeks wartości celnej GATT 1994) (Dz.U. 1994, L 336, s. 119), art. 8 ust. 3 i uwagi w tym zakresie

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2017 r., GE Healthcare, C-173/15, EU:C:2017:195

Krótkie przedstawienie stanu faktycznego i przebiegu postępowania

- 1 Strony postępowania głównego spierają się o to, czy płatności dokonane przez skarżącą na rzecz jej dostawcy za (wyłączne) prawo dystrybucji dodaje się do ceny faktycznie zapłaconej za przywożone towary.

- 2 Przedmiotem działalności gospodarczej skarżącej jest (hurtowy) handel między innymi cygarami kubańskimi. Skarżąca kupuje owe cygara od spółki Habanos S.A., państwowej spółki kubańskiej eksportującej cygara.
- 3 W dniu 31 stycznia 2012 r. skarżąca i Habanos S.A. zawarły umowę w języku angielskim zatytułowaną „Exclusive Distribution Agreement” (zwaną dalej „EDA”), zgodnie z którą na rynku niemieckim i austriackim skarżącej przysługuje wyłączne prawo dystrybucji cygar nabywanych od Habanos S.A.
- 4 W zamian skarżąca zobowiązała się do zapłaty na rzecz Habanos S.A., przez okres czterech lat, raz w roku, za przyznanie prawa do wyłącznej dystrybucji w Austrii kwoty określonej jako [„rekompensata”] w wysokości 25 % jej przychodu uzyskanego ze sprzedaży cygar do Austrii.
- 5 „Rekompensata”, tak jak uzgodniono, była fakturowana skarżącej co roku i była przez nią również płacona. Po upływie okresu uzgodnionego w umowie (27 lutego 2016 r.) płatności zostały zakończone. W odniesieniu do prawa do wyłącznej dystrybucji w Niemczech skarżąca nie była zobowiązana do zapłaty odpowiedniej „rekompensaty”.
- 6 Zakup cygar nie następował poprzez zawarcie pisemnej umowy sprzedaży, lecz każdorazowo przez złożenie zamówienia i przyjęcie zamówienia. Skarżąca otrzymywała cennik, na podstawie którego były dokonywane stosowne zamówienia. Ceny zakupu były przy tym niezależne od tego, w którym kraju cygara były odsprzedawane przez skarżącą. W następstwie złożenia przez skarżącą zamówienia Habanos SA, wystawiała fakturę i dostarczała zamówiony towar.
- 7 Skarżąca dokonywała odprawy przywozu kubańskich cygar zasadniczo przez skład celny typu D, na który otrzymała zezwolenie. Skład znajduje się w siedzibie skarżącej w Waldshut-Tiengen w Niemczech. Dopuszczenie do swobodnego obrotu miało miejsce przy wycofaniu ze składu celnego w trybie objętego zezwoleniem uproszczonego zakończenia procedury zgodnie z art. 278 ust. 3 rozporządzenia wykonawczego do KC, to znaczy w formie zapisów księgowych i bez nowego przedstawienia. W odniesieniu do składowania cygar dostawcy Habanos S.A. w jej składzie celnym typu D skarżąca zadeklarowała jako podstawę określenia wartości celnej faktycznie zapłacone ceny powiększone o dodatkowe wydatki (fracht, ubezpieczenie itd.), jednak bez uwzględnienia płatności zakwalifikowanych jako „rekompensata”. W chwili składowania nie było bowiem jeszcze ustalone, które z cygar będą sprzedawane do Niemiec, a które do Austrii.
- 8 W następstwie kontroli celnej przeprowadzonej u skarżącej kontroler uznał, że opłata określona jako „rekompensata” stanowi oddzielny element ceny sprzedaży, który należy uwzględnić przy określaniu wartości celnej zgodnie z art. 29 ust. 3 lit. a) KC.

- 9 Pozwany Hauptzollamt podzielił punkt widzenia kontrolera i wydał szereg decyzji dotyczących należności celnych przywozowych, w tym również wyłącznie sporną w niniejszej sprawie decyzję z dnia 28 sierpnia 2015 r., na mocy której nałożył cło przywozowe. W dniu 23 września 2015 r. skarżąca wniosła odwołanie od tej decyzji, które Hauptzollamt uwzględnił jednak tylko częściowo. W pozostałym zakresie Hauptzollamt oddalił odwołanie jako bezzasadne.
- 10 W skardze wniesionej w dniu 6 grudnia 2017 r. skarżąca kwestionuje niesłuszne, z jej punktu widzenia, dodanie płatności oznaczonych jako „rekompensata” do wartości celnej towarów, dla których wartość ta jest ustalana.

Krótkie przedstawienie uzasadnienia odesłania prejudycjalnego

- 11 Sąd odsyłający uważa, że w sporze znaczenie ma to, czy jako wartość transakcyjną należy przyjąć jedynie cenę zapłaconą przez skarżącą za towary przywożone z kraju trzeciego (cygara dostawcy Habanos S.A.) – wówczas skargę należałoby uwzględnić – czy też ponadto należy dodać do wartości celnej płatności dokonane przez skarżącą stosownie do wielkości jej przychodów z tytułu dostaw do Austrii, określonych jako „rekompensata” – wówczas skargę należałoby oddalić.

W przedmiocie pytania pierwszego

- 12 Sąd odsyłający wychodzi z założenia, że podlegające ocenie wynagrodzenie („rekompensata”) nie stanowi oddzielnego elementu ceny, o której mowa w art. 29 ust. 3 lit. a) KC.
- 13 Ponieważ „rekompensata” jest należna z tytułu użytkowania praw związanych z użytkowaniem lub odsprzedażą przywożonego towaru, stanowi ona zgodnie art. 157 ust. 1 tiret trzecie rozporządzenia wykonawczego do KC raczej opłatę licencyjną w rozumieniu art. 32 ust. 1 lit. c) KC. Takie opłaty licencyjne powinny zostać doliczone do ceny faktycznie zapłaconej lub należnej za przywożony towar zgodnie z art. 32 ust. 1 lit. c) i ust. 5 lit. b) KC w związku z art. 157 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego do KC w przypadku gdy spełnione są trzy kumulatywne przesłanki: a mianowicie, po pierwsze, opłaty licencyjne nie są ujęte w cenie faktycznie zapłaconej lub należnej, po drugie, pozostają one w związku z towarem, dla którego wartość celna jest ustalana, i po trzecie, nabywca jest zobowiązany do uiszczenia tych opłat licencyjnych zgodnie z warunkami sprzedaży towaru, dla którego wartość celna jest ustalana (zob. wyrok Trybunału z dnia 9 marca 2017 r., GE Healthcare, C-173/15, EU:C:2017:195 w przedmiocie znaków towarowych).
- 14 Co się tyczy pierwszej przesłanki, sąd odsyłający uważa, że z postanowień omawianej umowy licencyjnej, czyli EDA, wynika, że opłaty licencyjne za wyłączne prawo do dystrybucji cygar w Austrii nie były włączone do ceny towarów, dla których wartość celna jest ustalana.

- 15 Jeśli chodzi o trzecią przesłankę, sąd odsyłający uważa, że zapłata spornej „rekompensaty” stanowi również warunek sprzedaży w rozumieniu art. 157 ust. 2 tiret drugie rozporządzenia wykonawczego do KC. Fakt, że zobowiązanie wygasło po upływie czterech lat, nie oznacza, że prawo do (wyłącznej) dystrybucji w Austrii zostałoby skarżącej przyznane również bez uiszczenia opłaty licencyjnej. Nie ma również znaczenia, że „rekompensata” została uzgodniona nie w poszczególnych umowach sprzedaży, lecz w EDA, ponieważ wystarczy istnienie licencyjnej umowy ramowej, jeżeli, jak ma to miejsce w przypadku podlegającej ocenie EDA, wynika z niej, że wszystkie przyszłe indywidualne umowy sprzedaży mają być uzależnione od uiszczenia opłaty licencyjnej. W związku z tym należy przyjąć, że bez uiszczenia spornej opłaty spółka Habanos S.A. nie dostarczyłaby towarów przeznaczonych do sprzedaży w Austrii lub w każdym razie nie na tych warunkach sprzedaży, które zostały uzgodnione.
- 16 Natomiast sąd odsyłający ma jednak wątpliwości co do spełnienia drugiej przesłanki, mianowicie tego, czy płatność w rozumieniu art. 157 ust. 2 tiret pierwsze rozporządzenia wykonawczego do KC pozostaje w związku z towarem, dla którego wartość celna jest ustalana. Kwestia, czy opłata licencyjna pozostaje w związku z przywożonym towarem, a więc czy stanowi wynagrodzenie za usługi odnoszące się do towarów, powinna być oceniana w świetle wszystkich okoliczności danej sprawy, w szczególności z uwzględnieniem umowy licencyjnej. Sposób obliczenia nie jest rozstrzygający. Jeżeli, tak jak w niniejszej sprawie, obliczenie wysokości opłaty licencyjnej jest oparte na przychodach z tytułu odsprzedaży przywożonego towaru, to nie uzasadnia to na podstawie art. 161 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego do KC domniemania, że opłata licencyjna stanowi wynagrodzenie za usługi odnoszące się do towarów. Z drugiej strony, jak wynika z art. 161 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego do KC, taki sposób obliczania nie wyklucza jednak również, że opłata licencyjna pozostaje w związku z przywożonym towarem.
- 17 W tym względzie sąd odsyłający wychodzi z założenia, że skarżąca była zobowiązana do zapłaty spornej „rekompensaty” z tego tytułu, że miała ona prawo sprzedawać po raz pierwszy w ogóle przywożone towary na rynku austriackim (prawo do dystrybucji), jak również z tego tytułu, że prawo do dystrybucji cygar w Austrii przysługiwało jej na zasadzie wyłączności (ochrona terytorialna).
- 18 W zakresie, w jakim skarżąca była zobowiązana do zapłaty „rekompensaty” z tego tytułu, że miała ona prawo sprzedawać (po raz pierwszy) i dystrybuować przywożone towary w Austrii, uiszczona opłata licencyjna zasadniczo pozostaje, zdaniem sądu odsyłającego, w związku z przywożonym towarem w rozumieniu art. 157 ust. 2 tiret pierwsze rozporządzenia wykonawczego do KC, ponieważ prawo do dystrybucji lub odsprzedaży jest elementem przeniesienia uprawnienia do rozporządzania towarem przy nabyciu przywożonych towarów.
- 19 Natomiast w zakresie, w jakim skarżąca była zobowiązana do zapłaty „rekompensaty” z tego tytułu, że jako jedyna miała prawo do sprzedaży cygar

kubańskich w Austrii (ochrona terytorialna), i tym samym Habanos S.A. nie zaopatrywała innych odbiorców, kwalifikacja płatności jako odnoszących się do towarów jest wątpliwa.

- 20 Sąd odsyłający skłania się do uznania, że płatności dokonywane przez nabywcę dodatkowo do ceny przywożonego towaru wyłącznie z tego tytułu, że jako jedyny ma prawo do zbywania towaru na określonym obszarze, nie powinny być brane pod uwagę przy określaniu wartości celnej jako opłata licencyjna w rozumieniu art. 32 ust. 5 lit. b) KC w związku z art. 157 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego do KC. O ile bowiem prawo do zbywania towaru dotyczy uprawnienia do rozporządzania towarem i dlatego jest w nim ucieleśnione (zob. w tym względzie obecnie także art. 136 ust. 1 zdanie pierwsze rozporządzenia wykonawczego 2015/2447), to prawo do wyłącznej dystrybucji jest prawem dodatkowym, szerszym niż roszczenie o przeniesienie uprawnienia do rozporządzania towarem. Analogicznie, opłata licencyjna z tytułu prawa do wyłącznej dystrybucji nie jest uiszczana jako świadczenie wzajemne za przywożony towar, lecz w zamian za to, że inne osoby nie będą zaopatrywane przez sprzedawcę na obszarze określonym w umowie.
- 21 Powyższa kwestia może pozostać nierozstrzygnięta wyłącznie wtedy, gdy w przeciwieństwie do sądu odsyłającego, uznaje się, że wynagrodzenia, które nabywca jest zobowiązany zapłacić dodatkowo do ceny towarów (wyłącznie) za przyznanie ochrony terytorialnej, należy dodać do ceny faktycznie zapłaconej lub należnej za przywożone towary już jako opłaty licencyjne zgodnie z art. 32 ust. 5 lit. b) KC w związku z art. 157 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego do KC.
- 22 W kontekście wywodów Trybunału przedstawionych w wyroku z dnia 9 marca 2017 r., GE Healthcare (C-173/15, EU:C:2017:195), sąd odsyłający wychodzi wreszcie z założenia, że dla oceny związku spornej „rekompensaty” z towarem jest bez znaczenia okoliczność, że w niniejszej sprawie w chwili sprzedaży spornych cygar w celu wywozu nie było jeszcze ustalone, czy będą one odsprzedawane odbiorcom skarżącej w Niemczech – w tym państwie skarżąca miała już prawo do dystrybucji niezależnie od zapłaty „rekompensaty” – czy też w Austrii.

W przedmiocie pytania drugiego

- 23 W przypadku gdy wynagrodzenia należne wyłącznie z tytułu przyznania ochrony terytorialnej nie powinny zostać doliczone do ceny faktycznie zapłaconej lub należnej za przywożone towary zgodnie z art. 32 ust. 5 lit. b) KC w związku z art. 157 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego do KC, wówczas w odniesieniu do wynagrodzeń, które – tak jak w niniejszym przypadku – są uiszczane z tego tytułu, że nabywca towarów może je dostarczać po raz pierwszy w ogóle na określony obszar, jak również z tego tytułu, że to prawo dystrybucji zostaje mu przyznane na zasadzie wyłączności, powstaje kolejne pytanie, a mianowicie czy te opłaty licencyjne powinny zostać dodane łącznie do ceny przywożonych towarów,

czy też powinny one zostać podzielone na część podlegającą dodaniu do ceny i część nieistotną z punktu widzenia przepisów dotyczących wartości celnej.

- 24 Trybunał orzekł w zakresie zastosowania art. 158 ust. 3 rozporządzenia wykonawczego do KC, że dodanie może mieć miejsce na podstawie art. 32 ust. 1 lit. c) KC również wtedy, gdy opłaty licencyjne odnoszą się w części do przywożonych towarów, a w części do świadczenia usług po przywozie. Korekta powinna zostać wówczas przeprowadzona na podstawie obiektywnych i dających się określić danych pozwalających ocenić wysokość opłat licencyjnych związanych z tymi towarami (wyrok z dnia 9 marca 2017 r., GE Healthcare, C-173/15, EU:C:2017:195, pkt 52).
- 25 W pierwszej kolejności powstaje pytanie, czy zasady te mają zastosowanie w niniejszej sprawie do przyznania po raz pierwszy prawa do dystrybucji w powiązaniu z ochroną terytorialną, a zatem czy wynagrodzenie zapłacone przez skarżącą, o ile wiąże się ono z przyznaniem po raz pierwszy prawa do dystrybucji towarów w Austrii, powinno zostać w części doliczone do ceny przywożonych towarów zgodnie z art. 32 ust. 5 lit. b) KC w związku z art. 157 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego do KC (zob. porozumienie o stosowaniu artykułu VII Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu 1994 [Dz.U. L 336, str. 119], art. 8 ust. 3).
- 26 W przypadku odpowiedzi twierdzącej nasuwa się kolejne pytanie, czy – a jeśli tak, to według jakiego kryterium – powinien być dokonywany podział opłaty licencyjnej, jeżeli, tak jak w przypadku podlegającej ocenie „rekompensaty”, brak jest obiektywnych i dających się określić danych, o których mowa w art. 32 ust. 2 KC lub art. 158 ust. 3 rozporządzenia wykonawczego do KC, które pozwalałyby na podział kwoty opłat licencyjnych na część, którą należy dodać do ceny faktycznie zapłaconej lub należnej za przywożone towary i część niemającą znaczenia na gruncie przepisów dotyczących wartości celnej (zob. również w tym względzie uwagi do art. 8 ust. 3 porozumienia o stosowaniu art. VII Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu z 1994 r., zawarte w załączniku I do tego porozumienia, załącznik 23 do rozporządzenia wykonawczego do KC dotyczący art. 32 ust. 2 KC oraz komentarz nr 3 Komitetu kodeksu celnego [wartość celna], pkt 7 oraz pkt 11 i nast.).